

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The Components of Academic Leadership of Deans in Kasetsart University

สมบุญ ศิลป์รุ่งธรรม¹ และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์²

Somboon Silrungtham¹ and Prasert Intarak²

(วันรับบทความ : 4 มกราคม 2566/วันแก้ไขบทความ : 7 กุมภาพันธ์ 2566/วันตอบรับบทความ : 16 กุมภาพันธ์ 2566)

(Received Date : Jan 4th ,2023, Revised Date : Feb 7th ,2023, Accepted Date : Feb 16th , 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้บริหารคณะวิชา และหัวหน้าภาควิชา ที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 1) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 2) การวางแผนงานวิชาการ 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 4) การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น 5) การเผชิญปัญหาและการแก้ไข 6) การบริการและการรับใช้ และ 7) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

คำสำคัญ : องค์ประกอบภาวะผู้นำวิชาการ, คณบดี, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน E-mail: fedusbs@ku.ac.th

¹Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus
E-mail: fedusbs@ku.ac.th

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail : p_intarak@yahoo.co.th

²Faculty of Education, Silpakorn University E-mail : p_intarak@yahoo.co.th

ผู้รับผิดชอบหลัก E-mail: fedusbs@ku.ac.th

^{Corresponding author} E-mail: fedusbs@ku.ac.th

Abstract

The purpose of this research was to study the components of academic leadership of deans in Kasetsart University. The samples consisted of 234 respondents, including administrators of Kasetsart University, faculty administrators and head of department who work in Kasetsart University. The research instrument were semi-structured interview, and questionnaire. The statistics to analyze the data were frequencies, percentage, Mean, Standard Deviation, Exploratory Factor Analysis, and Content Analysis.

The research findings were as follows: The components of academic leadership of deans in Kasetsart University consisted of 7 components: 1) use of technology for learning, 2) academic planning, 3) personnel potential development, 4) relationship development with others, 5) facing problems and solutions, 6) service and servant, and 7) promotion of academic atmosphere

Keyword : Components of academic leadership, Deans, Kasetsart University

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษา ที่มีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและระดับสูง การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่งรวมของวิทยาการหลายแขนง และเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถเป็นจำนวนมาก บทบาทสำคัญยิ่งของสถาบันอุดมศึกษาจึงกล่าวได้ว่าเป็น “ตัวนำการเปลี่ยนแปลง” (Change Agent) หรือเป็นองค์กรขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่จะต้องดำเนินการตามบทบาท และความรับผิดชอบของการเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อที่จะนำประเทศไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาในที่สุด (Thai Encyclopedia Project Foundation for Youth, 2021)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านการวิจัย ที่มีความเป็นเลิศทางการเกษตรในระดับสากล มีพันธกิจในการสร้างคนที่มีปัญญา รู้เหตุรู้ผล อยู่ในคุณธรรม และมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม สะสมภูมิปัญญา สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนสร้างผลงานที่มีมาตรฐาน สามารถแข่งขันได้ ร่วมพัฒนากับชุมชน และรับผิดชอบต่อสังคม สืบสานทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม และดำรงอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และบริหารทรัพยากรมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการกิจเพื่อสนองนโยบายการกระจายโอกาสทางการศึกษาของรัฐบาลใน 4 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตบางเขน, วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, วิทยาเขตศรีราชา จังหวัดชลบุรี และวิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร (Kasetsart University, 2019)

คณบดีเป็นผู้บริหารระดับกลางของมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ขับเคลื่อนคณะและวิทยาลัยไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย โดยความสำเร็จเหล่านี้พิจารณาได้จากคุณภาพของผลผลิตจากภารกิจหลักอันได้แก่ การสร้างบัณฑิตที่พึงประสงค์ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ในศาสตร์การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนั้น เพื่อให้ความสำเร็จเกิดขึ้นแก่มหาวิทยาลัย คณบดีพึงมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการวางแผนและขับเคลื่อนแผนจนเกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาส่วนงานได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย มีทักษะในการบริหารจัดการ มีความสามารถในการสื่อสาร มีมนุษยสัมพันธ์ และมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญในการบริหารงานของคณะวิชา เนื่องจาก

คณะวิชาเป็นองค์การที่มีลักษณะแตกต่างจากองค์การโดยทั่วไป ที่มีเพียงจุดมุ่งหมายและพันธกิจ ส่วนคณะวิชา ยังมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาอีกด้วย

จากการติดตามผลการปฏิบัติงานของคณบดี ที่ดำรงตำแหน่งใหม่ของคณะกรรมการดำเนินการ ติดตามผลการปฏิบัติงานของคณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน และผู้อำนวยการสำนัก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า การดำเนินงานที่ผ่านมาของคณบดียังไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ อันเนื่องจากคณบดีส่วนใหญ่ ยังขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ ไม่มีสมรรถนะสำคัญเฉพาะตำแหน่ง ประสบการณ์ น้อย และขาดความพร้อมในการบริหารงานเชิงวิชาการ และจากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ยังไม่พบ การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคณบดี ของแต่ละคณะวิชา ให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่ประกอบด้วย คุณลักษณะ บทบาท และพฤติกรรมความเป็น ผู้นำทางวิชาการของคณบดี ที่มีอิทธิพล สามารถชี้แนะ กระตุ้น โน้มน้าว สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรหรือผู้เกี่ยวข้อง ยอมรับ เชื่อถือ และร่วมมือกันดำเนินงานวิชาการ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของคณะวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นศักยภาพสำคัญของผู้บริหารยุคใหม่ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประสิทธิผลทางการบริหารงาน วิชาการ และความยั่งยืนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 2) การวางแผนงานวิชาการ 3) การพัฒนา ศักยภาพบุคลากร 4) การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น 5) การเผชิญปัญหาและการแก้ไข 6) การบริการและการรับ ใช้ และ 7) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

3. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร คือ 1) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย กรรมการสภามหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ กรรมการสภาพนักงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อธิการบดี รองอธิการบดี และผู้ช่วย อธิการบดี 2) ผู้บริหารคณะวิชา ประกอบด้วย คณบดี รองคณบดี และผู้ช่วยคณบดี 3) ผู้บริหารภาควิชา ได้แก่ หัวหน้าภาควิชา ที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา และมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสกลนคร รวมจำนวน 591 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างและการได้มาของตัวอย่าง คือ 1) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย กรรมการสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรรมการสภาพนักงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อธิการบดี รองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี 2) ผู้บริหารคณะวิชา ประกอบด้วย คณบดี รองคณบดี และผู้ช่วยคณบดี

3) ผู้บริหารภาควิชา ได้แก่ หัวหน้าภาควิชา ที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา และมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสกลนคร ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์การ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample size criteria) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละวิทยาเขต ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน จำนวน 146 คน มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำนวน 34 คน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา 25 คน และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสกลนคร จำนวน 29 คน รวมจำนวน 234 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหาร และ ประสบการณ์ในการทำงาน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ ร่วมกับข้อสรุป ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ เอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ

2. สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของ คณบดี การศึกษาในชั้นตอนนี้ เป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบายของมหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งทางวิชาการของมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารคณะวิชา ซึ่งได้มาโดยวิธีการ เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามเกณฑ์คุณสมบัติต่อไปนี้ 1) คุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก 2) ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในมหาวิทยาลัยระดับนโยบาย 3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารคณะวิชา ในมหาวิทยาลัย 4) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา และ 5) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน วิชาการ

3. นำข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย (conceptual framework) และตัวแปรที่ศึกษา

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview) เกี่ยวกับตัวแปรภาวะผู้นำทาง วิชาการของคณบดี มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

4.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา หนังสือบทความ และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4.1.2 นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) สรุปเป็นข้อค้นพบ นำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview)

4.1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 คำถามปลายเปิด ใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเด็นเกี่ยวกับตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี

4.1.4 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความครอบคลุม รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

4.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4.2.2 นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) สรุปเป็นข้อค้นพบ ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาสรุปร่วมกันเป็นตัวแปรที่ศึกษา

4.2.3 นำผลสรุปตัวแปรที่ศึกษามานิยามปฏิบัติการ สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1932) จำนวน 120 ข้อ

4.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความครอบคลุม รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.2.5 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการวิเคราะห์ค่า IOC (Index of Objective Congruence) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ และพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 120 ข้อ และดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 36 คน โดยการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1974) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .988

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ วิเคราะห์สรุปเป็นตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ

ขั้นที่ 2 นำแบบสัมภาษณ์ ไปเก็บข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ขั้นที่ 3 นำตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิจากขั้นที่ 2

ขั้นที่ 4 นำผลการวิเคราะห์ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการจากขั้นที่ 3 มาสร้างแบบสอบถาม จำนวน 120 ข้อ

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามจากขั้นที่ 4 ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน

ขั้นที่ 6 นำข้อมูลจากแบบสอบถามขั้นที่ 5 มาวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 2) การวางแผนงานวิชาการ 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 4) การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น 5) การเผชิญปัญหาและการแก้ไข 6) การบริการและการรับใช้ และ 7) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) สรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

6.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล ดังนี้

6.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

6.3.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

6.3.3 วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อลดจำนวนตัวแปรให้เหลือตัวแปรจำเป็นที่สำคัญ ใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) โดยการวิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดองค์ประกอบ PCA (Principle component analysis)

ผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 62.82 มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 52.99 มีตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 29.06 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 84.62 มีประสบการณ์ระหว่าง 10-19 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 37.61 มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 64.10

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 28 ตัวแปร 2) การวางแผนงานวิชาการ ประกอบด้วย 11 ตัวแปร 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ประกอบด้วย 8 ตัวแปร 4) การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น ประกอบด้วย 5 ตัวแปร 5) การเผชิญปัญหาและการแก้ไข ประกอบด้วย 4 ตัวแปร 6) การบริการและการรับใช้ ประกอบด้วย 4 ตัวแปร และ 7) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ซึ่งผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังตารางที่ 1-10

ตารางที่ 1 แสดงการตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างด้วย ค่า KMO (Kaiser-Meyer Olkin Measure of Sampling Adequacy) และตรวจสอบเมตริกสหสัมพันธ์ด้วย Bartlett's test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.925
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	29563.819
	df	7140
	Sig.	.000

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการตรวจสอบ KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) เท่ากับ 0.92 ซึ่งเข้าใกล้ 1 (มากกว่า 0.5 และเข้าสู่ 1) แสดงถึงความเหมาะสมของข้อมูลทั้งหมด ในการที่จะวิเคราะห์ด้วยเทคนิค Factor analysis ได้ในระดับดีมาก เพราะค่า KMO สูง และจากการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบว่าตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ (Chi-Square = 29563.819, df = 7140, P-Value < 0.05) แสดงว่า matrix สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน มีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ตารางที่ 2 แสดงองค์ประกอบ ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(n =234)

Component	Initial Eigenvalues			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Eigenvalues	% of Variance	Cumulative %	Eigenvalues	% of Variance	Cumulative %
1	51.372	42.810	42.810	22.149	18.457	18.457
2	7.775	6.479	49.289	12.658	10.548	29.006
3	3.677	3.064	52.353	10.217	8.514	37.520
4	3.287	2.739	55.092	6.303	5.252	42.772
5	2.641	2.201	57.293	4.866	4.055	46.827
6	2.310	1.925	59.219	4.367	3.639	50.466
7	2.075	1.729	60.948	3.627	3.022	53.488
8	2.009	1.674	62.622	3.612	3.010	56.499
9	1.886	1.572	64.194	2.672	2.227	58.725
10	1.603	1.336	65.530	2.449	2.041	60.766
11	1.458	1.215	66.745	2.375	1.979	62.745
12	1.425	1.187	67.933	2.271	1.893	64.638
13	1.385	1.154	69.086	2.216	1.847	66.485
14	1.262	1.052	70.138	1.952	1.627	68.111
15	1.178	.981	71.120	1.935	1.613	69.724

ตารางที่ 2 แสดงองค์ประกอบ ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ต่อ)

(n =234)

Component	Initial Eigenvalues			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Eigenvalues	% of Variance	Cumulative %	Eigenvalues	% of Variance	Cumulative %
16	1.149	.958	72.077	1.733	1.444	71.168
17	1.102	.919	72.996	1.474	1.228	72.396
18	1.077	.898	73.894	1.344	1.120	73.516
19	1.033	.861	74.755	1.318	1.099	74.615
20	1.016	.846	75.601	1.183	.986	75.601

จากตารางที่ 2 พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากกว่า 1 มีจำนวน 20 องค์ประกอบ และสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมทั้งหมด ได้เท่ากับร้อยละ 75.60 เมื่อพิจารณาค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) มีค่ามากกว่า 1 และถือเอาค่าน้ำหนักปัจจัยองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละตัวขององค์ประกอบนั้น มีค่าตั้งแต่ 0.55 ขึ้นไป และประกอบด้วยตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ตามวิธีของไกเซอร์(Kaiser) พบว่ามี 7 องค์ประกอบที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา จึงทำให้เหลือตัวแปรทั้งหมด 63 ตัวแปร และมีการตัดตัวแปรที่ถูกสกัดออก จำนวน 57 ตัวแปร

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนตัวแปร ค่าน้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลังจากหมุนแกนแล้ว (Rotated Component Matrix)

องค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
1	28	0.55-0.80
2	11	0.56-0.78
3	8	0.56-0.69
4	5	0.55-0.75
5	4	0.62-0.73
6	4	0.57-0.75
7	3	0.58-0.69
รวมทั้งสิ้น	63	0.55-0.80

จากตารางที่ 3 พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีองค์ประกอบทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ มีตัวแปรบรรยาย จำนวน 63 ตัวแปร โดยองค์ประกอบที่ 1 มีตัวแปรบรรยาย จำนวน 28 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.55-0.80 องค์ประกอบที่ 2 มีตัวแปรบรรยาย จำนวน 11 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.56-0.78 องค์ประกอบที่ 3 มีตัวแปรบรรยาย จำนวน 8 ตัวแปร

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.56-0.69 องค์ประกอบที่ 4 มีตัวแปรบรรยาย จำนวน 5 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.55-0.75 องค์ประกอบที่ 5 มีตัวแปรบรรยาย จำนวน 4 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.62-0.73 องค์ประกอบที่ 6 มีตัวแปรบรรยาย จำนวน 4 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.57-0.75 องค์ประกอบที่ 7 มีตัวแปรบรรยาย จำนวน 3 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.58-0.69 ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 7 องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบใหม่ให้สอดคล้องกับโครงสร้างองค์ประกอบ และอธิบายรายละเอียด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 องค์ประกอบที่ 1

ข้อ	ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
1	สนับสนุนและส่งเสริมการนำเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร มาใช้ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้	0.80
2	ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการอบรม พัฒนา วิธีการใช้ application ต่างๆ	0.79
3	มีการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงจำนวนนิสิตที่จะรับเข้ามา	0.78
4	สนับสนุนให้มีการยืมสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ	0.77
5	มีการสำรวจ สนับสนุน สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้กับผู้เรียนหรือคณาจารย์	0.75
6	มีการจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	0.72
7	มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการสอน หรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	0.70
8	ดูแลให้มีการใช้ห้องสมุดของคณะวิชา ให้เป็นประโยชน์สูงสุด สะดวกสบายต่อการสืบค้น ให้บริการทุกวันไม่มีวันหยุด	0.70
9	บริหารจัดการห้องสมุดของคณะวิชาให้มีการพัฒนาอยู่เสมอ	0.69
10	มีการติดตามงานและกระจายอำนาจการตัดสินใจลงไปที่หลักสูตรต่างๆ โดยให้ประธานหลักสูตรเป็นผู้ดำเนินการ มีหัวหน้าภาควิชาเป็นผู้ประสาน ดูแลส่งเสริม สนับสนุน	0.69
11	มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และความเชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้แบบต่างๆ	0.69
12	มีการกำหนดกรอบเวลาในการจัดการเรียนการสอน	0.69
13	มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์	0.68
14	ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนา ให้ความรู้ แนะนำสื่อหรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้กับผู้เรียนหรือคณาจารย์ต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอกประเทศ	0.67
15	มีการจัดอาจารย์ผู้สอนที่จบตรงสาขาหรือเกี่ยวข้อง หรือมีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาจารย์	0.67
16	ส่งเสริมการนิเทศด้านวิชาการ	0.65

ตารางที่ 4 องค์ประกอบที่ 1 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
17	สนับสนุนให้ผลิตหรืออาจารย์ได้ไปใช้บริการห้องสมุด บริการสืบค้นข้อมูล สื่อ แหล่งเรียนรู้ในห้องสมุด ห้องประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	0.65
18	สามารถแนะนำข้อบังคับหรือระเบียบในการกำหนดหน่วยกิต การจัดอาจารย์ ผู้สอน โครงสร้างวิชาต่างๆ ให้กับหลักสูตรต่างๆ ที่อยู่ในคณะได้ครบถ้วน	0.64
19	มีการตั้งเกณฑ์การประกันคุณภาพหลักสูตรที่ชัดเจน	0.64
20	ให้คำปรึกษาแนะนำกับอาจารย์เกี่ยวกับการเรียนการสอน การปรับปรุง การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล	0.64
21	มีการจัดอาจารย์ให้เพียงพอในแต่ละหลักสูตร	0.63
22	มีการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง	0.62
23	ติดตามกำกับให้การเรียนรู้เป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	0.61
24	มีความรู้และทักษะในการบริหารและพัฒนาหลักสูตร	0.60
25	คิดริเริ่มและส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้	0.59
26	ประสานงานกับประธานหลักสูตรเพื่อจัดทำหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตร และ พัฒนามาตรฐานทางวิชาการหรือวิชาชีพ	0.59
27	มอบหมายให้ทุกหลักสูตร มีการประกันคุณภาพภายใน	0.57
28	มีความรู้เข้าใจกรอบหลักสูตร/กรอบการพัฒนาหลักสูตร ตามแนวทางของ สป.อว.	0.55

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณารายละเอียดของตัวแปรในองค์ประกอบที่ 1 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า
“การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้”

ตารางที่ 5 องค์ประกอบที่ 2

ข้อ	ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	มีการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของคณะวิชาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	0.78
2	มีการวางแผนยุทธศาสตร์ และขับเคลื่อนการพัฒนา เพื่อบรรลุเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ขององค์กร	0.78
3	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของ คณะวิชา	0.78
4	มีแผนการดำเนินงานที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนวิชาการ เพื่อให้คนสามารถใช้ศักยภาพ และความสามารถของแต่ละคนออกมาอย่างเต็มที่	0.75
5	สื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจ ให้แก่อาจารย์ บุคลากร และนิสิต เพื่อให้รับรู้และเข้าใจ	0.75
6	ปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก	0.71
7	พร้อมรับและตระหนักถึงโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบซับซ้อน ผันผวน คลุมเครือ ไม่แน่นอน และยุค Covid-19	0.66
8	ใช้จุดแข็งของคณะวิชาเพื่อสร้างจุดขายและภาพลักษณ์ที่ทรงคุณค่า ภายใต้วิสัยทัศน์ และค่านิยม ตามอัตลักษณ์ คือ สำนึกดี มุ่งมั่น สร้างสรรค์ สามัคคี มีวินัย	0.66
9	มีวิสัยทัศน์และมุมมองที่กว้างทางวิชาการ	0.64
10	มีเป้าหมาย และพันธกิจ ที่ให้ความสำคัญกับงานทางวิชาการ ที่มีคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศ และโลก	0.61
11	มีความสามารถในการใช้ทรัพยากร เงิน อุปกรณ์ ให้เกิดความคุ้มค่า และประโยชน์สูงสุดในการทำงาน เพื่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) บรรลุเป้าหมาย	0.56

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณารายละเอียดของตัวแปรในองค์ประกอบที่ 2 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การวางแผนงานวิชาการ”

ตารางที่ 6 องค์ประกอบที่ 3

ข้อ	ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	ส่งเสริมสนับสนุนให้คณาจารย์พัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ แก่สังคม และทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรมของคณะวิชา	0.69
2	ส่งเสริมให้อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ที่ตนเองรับผิดชอบ	0.69
3	เอาใจใส่ ชี้นำแนวทาง การสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงาน	0.68
4	ส่งเสริมให้อาจารย์มีจิตวิญญาณในการทำงาน และมีความสุขในการทำงาน	0.64
5	ให้รางวัลตอบแทนบุคลากรอย่างยุติธรรม นอกเหนือจากเงินเดือนประจำ	0.59
6	ส่งเสริมให้เป็นอาจารย์มืออาชีพ	0.58
7	สร้างความเป็นผู้นำให้กับอาจารย์และบุคลากร	0.57
8	ให้อิสระกับบุคลากร และเอื้ออำนวยสิ่งสนับสนุนต่างๆ ในการทำงาน	0.56

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณารายละเอียดของตัวแปรในองค์ประกอบที่ 3 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การพัฒนาศักยภาพบุคลากร”

ตารางที่ 7 องค์ประกอบที่ 4

ข้อ	ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทั่วไป	0.75
2	มีความสามารถในการอำนวยความสะดวกจัดการเรียนการสอนภายในคณะวิชาให้มีคุณภาพ	0.65
3	มีความสามารถและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์การ และระดมทรัพยากร	0.64
4	มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนางานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	0.57
5	มีความเป็นผู้นำ (ภาวะผู้นำ) ที่ให้ความสำคัญกับคนมากกว่ามุ่งเน้นแต่ผลงาน	0.55

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณารายละเอียดของตัวแปรในองค์ประกอบที่ 4 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น”

ตารางที่ 8 องค์ประกอบที่ 5

ข้อ	ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	มีความสามารถในการดูแลและแก้ปัญหาของภาควิชาต่างๆ	0.73
2	มีความสามารถในการดูแลผลประโยชน์ต่างๆ ในคณะวิชา	0.67
3	จัดลำดับความสำคัญของงานที่สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย	0.66
4	สนับสนุนให้มีช่องทางรับข้อมูล ความคิดเห็นจากอาจารย์ พนักงาน หรือ ผู้ใต้บังคับบัญชา ในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของคณบดี และ หัวหน้าภาควิชา	0.62

จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณารายละเอียดของตัวแปรในองค์ประกอบที่ 5 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า
“การเผชิญปัญหาและการแก้ไข”

ตารางที่ 9 องค์ประกอบที่ 6

ข้อ	ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	เป็นผู้นำแบบผู้รับใช้ (Servant Leadership)	0.75
2	มีความยุติธรรม โปร่งใส ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก ไม่มีอคติ	0.69
3	เป็นแบบอย่าง และเป็นผู้นำด้านวิชาการ วิจัย และวิชาชีพ	0.66
4	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	0.57

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณารายละเอียดของตัวแปรในองค์ประกอบที่ 6 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า
“การบริการและการรับใช้”

ตารางที่ 10 องค์ประกอบที่ 7

ข้อ	ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1	จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมกิจกรรม หรือการทำงานร่วมกัน เช่น ห้องทำงาน ที่หน้าทำงาน มีสิ่งแวดล้อมที่ดี	0.69
2	พัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับนิสิต อาจารย์ และผู้ปกครอง	0.65
3	ช่วยแก้ปัญหา ช่วยส่งเสริม และพัฒนาทุกๆ ด้านให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา	0.58

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณารายละเอียดของตัวแปรในองค์ประกอบที่ 7 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ”

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัย สามารถสรุปได้ ดังนี้

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ เรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากมากไปน้อย คือ 1) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 2) การวางแผนงาน วิชาการ 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 4) การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น 5) การเผชิญปัญหาและการแก้ไข 6) การบริการและการรับใช้ และ 7) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับ สมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นพหุองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณบดีเป็นผู้บริหารระดับกลางของมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ขับเคลื่อนคณะวิชาและวิทยาลัย ไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย อันได้แก่ การสร้างบัณฑิตที่พึงประสงค์ การสร้าง องค์ความรู้ใหม่ในศาสตร์ การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้ความสำเร็จ เกิดขึ้นแก่มหาวิทยาลัย คณบดีจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการวางแผน และขับเคลื่อนแผน จนเกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาส่วนงาน ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะในด้านการบริหารจัดการ มีความสามารถในการสื่อสาร มีมนุษยสัมพันธ์ มีบทบาทเป็นตัวแทน มหาวิทยาลัย ด้านวิชาการในศาสตร์ที่คณะวิชาหรือวิทยาลัยกำกับดูแล และมีบทบาทในกิจกรรมทางวิชาการ ที่เหมาะสมต่อสังคมวิชาการในศาสตร์ที่กำกับดูแล สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ ที่กล่าวว่า คณบดีต้องมีความเข้าใจในเรื่องวิชาการ วิจัย และการบริหารจัดการ อันได้แก่ การวางแผน การบริหารองค์กรกร บริหารบุคลากร บริหารงบประมาณ รวมไปถึงการบริหารทรัพย์สินและการเงิน มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกส่วนงาน กล้าคิด กล้าตัดสินใจ รู้จักแก้ปัญหา และประสานให้เกิดความสามัคคีในส่วนงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Puyati, Suthanithi, & Setthakhajor (2019) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การจัดการด้านหลักสูตร 3) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ 4) การจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อ การเรียนรู้ 5) การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี 6) การสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร และ 7) วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sutthanuch, Wisetsena, Chuanchom, & Tanya (2021) ได้ศึกษาองค์ประกอบและ ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การส่งเสริมความก้าวหน้าทาง วิชาชีพครูด้วยความร่วมมือ มีวิสัยทัศน์ สร้างสรรค์ และสื่อสาร 2) การพัฒนางานหลักสูตรด้วยความร่วมมือ มีวิสัยทัศน์ สร้างสรรค์ และสื่อสาร 3) การนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครูด้วยความร่วมมือ มีวิสัยทัศน์ สร้างสรรค์ และสื่อสาร และ 4) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยแยกเป็นองค์ประกอบ พบว่า

องค์ประกอบที่ 1 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ จำนวน 28 ตัวแปร ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้อง กับสมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็น พหุองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ทำให้คณบดีจำเป็นต้องปรับตัว

เปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติวิธีการบริหารจัดการ วิธีจัดการศึกษาแบบใหม่ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยตนเอง สมรรถนะดิจิทัล มีความเป็นมืออาชีพ มีความรอบรู้ในศาสตร์การบริหาร ทักษะการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี ดิจิทัล เพื่อการบริหารจัดการ การสื่อสาร และการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Klanpaitoon (2021) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล และองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล

องค์ประกอบที่ 2 การวางแผนงานวิชาการ จำนวน 11 ตัวแปร ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับ สมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นพหุองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณบดี มีบทบาทภารกิจในด้านการวางแผน การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร การพัฒนา คณะวิชาในด้านวิชาการและวิจัย การประเมินผลติดตามการปฏิบัติงาน การบริหารงานวิชาการ รับผิดชอบดูแลนิสิต ควบคุมและกำหนดกฎระเบียบในการปฏิบัติงานของคณะวิชา สร้างความสัมพันธ์และชื่อเสียงให้ปรากฏแก่ บุคคลภายนอก และสร้างสมดุลในวิชาชีพและรักษาเอกลักษณ์ทางวิชาการของสาขาวิชา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Charoensuk (2015) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารคณครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร ด้านการมีวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 1) ปฏิบัติงาน ตามพันธกิจ 2) มีการระบุพันธกิจและจุดมุ่งหมายในการทำงานไว้ชัดเจน 3) มีการวางแผนบริหารงานให้สอดคล้อง กับพันธกิจ และ 4) มีวิสัยทัศน์

องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาศักยภาพบุคลากร จำนวน 8 ตัวแปร ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับ สมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นพหุองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณบดีมีภารกิจในการกำกับ ดูแลการแสวงหาและคัดเลือกบุคลากรสายวิชาการและสายปฏิบัติ ดูแลให้มีการมอบหมายงานบุคลากรสายปฏิบัติการ ให้มีความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ ดูแล ช่วยเหลือและพัฒนาบุคลากรใหม่ เพื่อให้สามารถปรับตัวและเรียนรู้งานใหม่ได้รวดเร็วขึ้น โดยจัดให้มีระบบพี่เลี้ยงของส่วนงาน ทำงานร่วมกับคณาจารย์และบุคลากรสายปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพ บุคลากร ให้สอดคล้องกับความคาดหวังของมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pakamas (2015) ได้ศึกษาภาวะ ผู้นำทางวิชาการยุคใหม่ของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทาง วิชาการยุคใหม่ของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาศักยภาพเพื่อเข้าสู่การดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ประกอบด้วย พฤติกรรมการปฏิบัติที่ส่งเสริมให้คำแนะนำในการพัฒนาผลงานทางวิชาการของผู้สอน พัฒนาผู้สอนให้เป็นผู้นำ ทางวิชาการยุคใหม่ สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และการเสริมแรงเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงการดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น จำนวน 5 ตัวแปร ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับ สมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นพหุองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณบดีเป็นผู้บริหารสูงสุดของคณะวิชา จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน ทั้งภายใน และภายนอกองค์กร รวมทั้งบุคคลทั่วไป เพื่อทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน โดยการกระตุ้น ยกย่องชมเชย เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน

ให้สมาชิกในองค์กรต้องการที่จะทำงานให้เป็นไปตามทิศทางที่พึงประสงค์ขององค์กร และมีแรงบันดาลใจในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kobkarnana, Bao-ngern, & Nuansri (2019) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรควมมีวิสัยทัศน์ ใ้ใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านทักษะการบริหาร และด้านความสามารถทางสติปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ เพราะสามารถจูงใจให้ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ร่วมมือในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 การเผชิญปัญหาและการแก้ไข จำนวน 4 ตัวแปร ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นพหุองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณบดีเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างสูงในการทำให้คณะวิชา ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คณบดีต้องมีความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำ หรือการปฏิบัติในการขจัดอุปสรรค ความขัดแย้ง ซึ่งให้เห็นถึงความสัมพันธ์หรือผลของปัญหาต่องาน วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เพื่อหาสาเหตุ และทางเลือกในการแก้ปัญหา เพื่อให้การบริหารงานประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongprachan (2015) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์กร และนำข้อมูลมาพิจารณาตัดสินใจเพื่อการปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มีการตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างเป็นกระบวนการ และมีขั้นตอนที่ชัดเจน และมีการแก้ปัญหาอย่างมีหลักการ และความคิดอย่างมีเหตุผล

องค์ประกอบที่ 6 การบริการและการรับใช้ จำนวน 4 ตัวแปร ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นพหุองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำเป็นต้องมีคณบดีที่มีคุณสมบัติที่ดี มีคุณลักษณะเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่รับผิดชอบอย่างแท้จริง เพื่อพัฒนาคณะวิชาให้มีความโดดเด่น ทันสมัย และก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน คณบดีเป็นตำแหน่งสูงสุดในคณะวิชา เป็นผู้ที่จะต้องนำหลักการและนโยบายไปสู่การปฏิบัติ นอกจากต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการแล้ว ยังคงต้องมีลักษณะภาวะผู้นำแบบอื่นๆ ด้วย เช่น ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ ซึ่งมีบทบาทสำคัญที่จะต้องทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เพื่อถ่ายทอดแก่ผู้ร่วมงาน ชักจูง โน้มน้าวผู้ร่วมงานในคณะวิชา ให้ดำเนินงานของคณะวิชาสู่ความเป็นเลิศในภารกิจต่างๆ เร็วมีประสิทธิภาพ อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ทั้งหมด และพยายามใช้อำนาจสูงสุดที่มีอยู่ เพื่อความเข้มแข็งของคณะวิชา มอบอำนาจให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำให้เกิดความพึงพอใจ และมีผลงานที่ดี พัฒนาผู้ร่วมงานให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ทันสมัย และมีความก้าวหน้ามั่นคงในวิชาชีพ สร้างกลุ่มหรือทีม ทำงานเป็นทีม อยู่ร่วมกันเป็นชุมชน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีพฤติกรรมที่มีคุณธรรม จริยธรรม ใ้วางใจ ดูแลเอาใจใส่ผู้ร่วมงาน เป็นผู้รับฟังที่ดี เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เยียวยาจิตใจ ตระหนักรู้ มองการณ์ไกล สร้างกระบวนการที่คน อูทิศต่อการพัฒนาผู้ร่วมงานให้เจริญเติบโต มุ่งพัฒนาสนับสนุนช่วยเหลือผู้ร่วมงานอย่างจริงใจ โดยการเพิ่มพลังอำนาจใช้ความสามารถของบุคลากร เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phouplap (2021) ได้ศึกษารูปแบบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคลากร โดยเน้นด้านการมีความรู้สึกร่วมและเห็นคุณค่าผู้อื่น สามารถตอบสนอง

ความต้องการของบุคลากร มีการสนับสนุน พัฒนา และเสริมสร้างบุคลากรในการทำงานให้อำนาจในการตัดสินใจ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร

องค์ประกอบที่ 7 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ จำนวน 3 ตัวแปร ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นพหุองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณบดีมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานของคณะวิชา และในฐานะ เป็นผู้นำทางวิชาการที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ คณบดีจำเป็นต้องส่งเสริม บรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้นในคณะวิชา เปิดโอกาสให้บุคลากรและนิสิตได้มีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อม ในคณะวิชาที่สวยงาม สะอาด ปลอดภัย เป็นระเบียบ ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และเอื้อต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suksamran (2022) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน ผู้บริหารพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก ห้องเรียนให้สวยงาม เป็นระเบียบ และมีความปลอดภัย พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของ นักเรียน และดูแลเอาใจใส่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนอย่างใกล้ชิด จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ และมีความทันสมัยต่อจำนวนนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรมีนโยบายในการส่งเสริม และพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารคณะวิชา โดยมอบหมายให้สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม นำองค์ประกอบ 1) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 2) การวางแผน งานวิชาการ 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 4) การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น 5) การเผชิญปัญหาและการแก้ไข 6) การบริการและการรับใช้ และ 7) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ไปเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้แก่ผู้บริหารคณะวิชาในทุกระดับ (ต้น กลาง สูง) เพื่อพัฒนาผู้บริหารคณะวิชา หรือผู้ที่มีคุณสมบัติพร้อมจะเป็นผู้บริหารของคณะวิชา

2. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรมีนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ให้กับผู้บริหารคณะวิชา โดยจัดทำแผนพัฒนาผู้บริหารคณะวิชาประจำปี ให้ครอบคลุมองค์ประกอบ 1) การใช้ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 2) การวางแผนงานวิชาการ 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 4) การพัฒนาสัมพันธภาพ กับผู้อื่น 5) การเผชิญปัญหาและการแก้ไข 6) การบริการและการรับใช้ และ 7) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดี ที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารในคณะวิชา
2. ควรศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของคณบดีในมหาวิทยาลัย ด้วยการวิจัยรูปแบบอื่นๆ เช่น การวิจัยคุณภาพแบบเจาะลึกในแต่ละองค์ประกอบ ในมหาวิทยาลัยแต่ละประเภท แต่ละระดับ ทั้งมหาวิทยาลัย ของรัฐ, มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- Charoensuk, N. (2015). Effective Leadership Components of Faculty Administrators. *Rajabhat University Academic Journal of Phuket Rajabhat University*, 11(2), 81-101. [translated]
- Cronbach, L.J. (1974). *Essentials of psychological testing* (3rd ed.). Harper & Row Publisher.
- Kasetsart University. (2019). *Recommend the university*.
<https://www.ku.ac.th/about/general.html> [translated]
- Klanpaitoon, S. (2021). *Academic Leadership Development Model in the Digital Age of Basic Education School Administrators*. [Doctoral of Education (Educational Administration). Naresuan University].
<http://dcms.lib.nu.ac.th/dcms/TDC2565/iThesis/61031133.pdf> [translated]
- Kobkamana, N., Bao-ngern, C., & Nuansri, M. (2019). Educational Institutions and Their Effectiveness under the Office of Primary Educational Service Area. *Journal of Local Administration and Innovation*, 3(2), 47-66. [translated]
- Krejcie, D. F., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal of Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 22, 46.
- Phouplap, N. (2021). Service-oriented leadership model of school administrators under the Office of the Commission Vocational Education. *Pathumthani University Academic Journal*, 13(2), 368-384. [translated]
- Pakamas, P. (2015). Academic Leadership in the New Era of Executives Higher Education Institutions in the Northeast. *Journal of intelligence*, 9(2), 50-63. [translated]
- Puyati, S., Suthanithi, M., & Setthakhajor, S. (2019). An analysis the factors of academic leadership of school administrators under Bangkok Metropolitan Administration. *Journal of Educational Administration*, 16(30), 215-227. [translated]
- Suksamran, K. (2022). *Academic leadership of school administrators in Pluak Daeng district group under Rayong primary educational service area office 1*. [Master of Education (Educational Administration). Krirk University].
<https://art.krirk.ac.th/wp-content/uploads/sites/6/2022/06/3.pdf> [translated]
- Sutthanuch, C., Wisetsena, C., Chuanchom, S., & Tanya, S. (2021). Components and indicators of instructional leadership in the 21st century of school administrators under the Office of Basic Education Commissions in Northeastern region. *Sikkha Journal of Education*, 8(2), 46-55. [translated]
- Thai Encyclopedia Project Foundation for Youth. (2021). *Roles and duties of higher education institutions*.
<https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=38&chap=3&page=t38-3-infodetail09.html> [translated]

Wongprachan, N. (2015). *The relationship between leadership of school administrators and school effectiveness. under the Office of Pathum Thani Primary Educational Service Area.* [Master of Education (Educational Administration). Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage of His Majesty the King, Pathum Thani Province].
http://grad.vru.ac.th/Database_thesis/thesis/file_pdf/full_54B54650327.pdf [translated]